

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft., fél évre 5 ft. 50 kr., évnegyedre 3 ft., egy órá 1 ft. — Az esti kiadás külön kúldésért a vidékre: Egész évre 1 ft. 50 kr., fél évre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy órá 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-torlatca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet 12. ajtóhátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI LAP.

Tulságos aggodalom.

Lapunk hozta volt legelőbb azon törvényjavaslatot, melyet a kolozsvári ügyvédegylet „a királyföldön 1848-ig tetteleg fennállott urbéri és ezzel rokon birtokviszonyok rendezéséről” készített. A „Kron. Ztg.” erre vonatkozólag február 13-iki számában így ír: „ez az ügyvédi törvényjavaslat bizonyítja, hogy újolag működik a rosakarati szászok ellen, s hogy nem törekszenek kevesebbre, minthogy a törvényhozás által rabolják el a szász nemzetlétét egész vagyonát.”

Valóban sajnos, hogy ily meggondolatlan kifakadásra találunk, még pedig éppen azon szász lap hasábjain, a mely oly gyakran dicsekedett már kiváló részrehajlatlansággal.

A kolozsvári ügyvédek tisztességes testülete, melynek annyi jeles jogász tagja van, egy törvényjavaslatot készít, s azt közreadja; ez a közügyek iránt tanusított dicséretes buzgalom indokul szolgál arra, hogy a részrehajlatlan „Kron. Ztg.” által „rosz akarat”-tal vádoltassék. A fennforgó ügy megvilágosítás, értékes adatok alapján való tisztázása vezette munkálkodásában a derék ügyvédegyletet, a mint ez az illető munkát egész szövegéből kitetszik.

A t. ügyvédegylet bizonyynyal nem követelt magának az ügyben se csallhatlanságot, midőn javaslatát formulázta; hanem azt bárkitől is méltán megvárhatta, hogy az általa higgadtan előadottakra érvekkel, okmányokkal, hiteles adatokkal álljanak ki az ellenérzettek; azt pedig éppen megkövetelhetik, hogy a jóakaratótól töle senki el ne vitassa, minthogy halandónak nem adatott mások veséit vizsgálni.

E helyett azonban a legelmosodottabb általánosságban szorja a „Kron. Ztg.” a vádatat ellen, azt állítván, hogy e kérdésben arra „töreksszenek, hogy a törvényhozás által raboltassék el a szász nemzetlétét egész vagyonát.”

E súlyos vádból, ily általánosságban felvetve az sem tűnik ki, valjon egyedül a kolozsvári ügyvédegylet, vagy mások is vádoltatnak e nemes szándékkal — nem-e olyanok is, kik e tárgyan talán még nem is nyilatkoztak.

Az okkal vagy ok nélkül aggodóknak sokat lehet nézni, hanem azt még sem kívánhatja senki, hogy a legmerészebb vádakat mások az ökülönös szeszélyei kedvéért elűrték.

Mint már fennebb is érintők, az egész munkát irányja, törekvése, hogy az illető királyföldi viszonyok és jelen állapota tisztázassék; ez okon nyitotta meg hasábjait a javaslatnak a „Kol. Közlöny” is. Szerény nézetünk szerint az ellen ép azoknak lehet legkevésbé kifogásuk, kik úgy vélik, hogy ők ülnek benne az igazság megvihatlan várában. Ha így van, állítsák elő a megdönthetetlen érvek útjeit s a többit bízzák a törvényhozás bölcseségére.

Arról meg lehetnek győződve, hogy a magyar parlament e tárgyan minden oldalról informáltatja

magát, s nem indul netalan egyoldalú fölterjesztések, annál kevésbé alapatlan vádaskodások után.

Különben is nincs itt szó valaki vagyonának megrablásáról, hanem csak arról, hogy egy bizonyos járadalomban részesüljenek mindazok, kiknek erre joguk van, tehát a törekvés, a cél: a valódi jogosultak kiderítése s annak eszközzése, hogy a valóban jogosultak meg ne rövidítsenek; ezzel úgy hisszük ép a szász atyafiaknak kellene megelégedni, mert ha az tűnnék ki, hogy ők az egyedül, kizárólagos tulajdonosok, a tárgy szónyegre hozatala, megvitatása ép oda vezetett, hogy jogaik épségben fenntartassanak.

Ezért indokolatlan a tul-aggodalmaskodás akkor, midőn az eldöntendő kérdés az: senki se fosztassék meg attól, mihez törvényadta joga van; ez elv alkalmazása a tulajdonosokra nézve hasznos, s minden méltányos igényt respectál.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Feladott Pesten febr. 17. 11 óra 40 p. délelőtt. Érkezett Kolozsvárra febr. 17. 12 óra 45 p. d. u.

Berlin. Franciaország szakadatlan hadkészületei miatt a fegyverszünet csak 5 nappal hosszabbított meg. Versailles. Belfort kapitulált. Örsége fegyverestől, podgyásostól elvonult.

Horváth Boldizsár igazságügyér beszéde,

(a képviselőház február 14-ki ülésében.)

A mi a codificationalis bizottság költségvetésének kérdését illeti, engedje meg a t. ház, hogy erre nézve jelezhessem lehető rövidséggel a kormány állását. (Halljuk!)

A kormány ezen tételt két okból volt kénytelen beiktatni a költségvetésbe. Először azért, mert éppen a jelen évben nagyobb mérvben kell megindítani a codificationalis munkálatokat, mert azon nagyobbabbszerű munkálatokon kívül, melyek az igazságügyminisiterium keblében már megindítottak és nagy részben már a befőzés küszöbén állnak, és melyeknek névsorát már a múltkor volt szerencsém t. házzal közölni, más minisiteriumok keblében is nagyobb reformszerű javaslatokkal állunk szemközt. Itt különösen, — hogy többet ne említsek — a kereskedelmi minisiterium keblében egy kereskedelmi és váltó-törvény; — a közlekedésügyi minisiterium keblében a vízjogról szóló törvény van készülőben, — a belügyminisiterium keblében egy municipális törvény Buda-Pestre nézve és a Szász-földre nézve, és végre egy közigazgatási törvény, melynek hiányát az ország nagyon érzi.

Ez volt egyik oka, a miért a minisiterium e tételt magasabban hozta javaslatba, mint ez a múlt évben előirányozva volt.

A másik oka pedig ezen eljárásnak abban fekszik, mert nagyon is igaza van t. képviselő-társamnak, Ghycoz

Kálmán úrnak, hogy a múlt tapasztalásain okulva, a kormánynak gondoskodnia kell arról, hogy legyen egy testület, mely örkődjek a felett, hogy a különböző szakminisiteriumok alkotásai egymással organikus összefüggésben álljanak. Erre egy több tagból álló testület kell, több egyénnek díjazására pedig több pénz szükséges. De a minisiteriumnak soha sem volt eszében, egy önálló, a minisiteriummal koordinált testületet alkotni, hanem a törvényalkotás maradt volna jövőre is úgy, mint eddig, t. i. minden minisiter kijelöli az alap- és irányelveket, melyeket követni akar, és minden minisiterium megválasztja az illető szakfejlőt, kire valamely munkát kiadogozását bizza; de mikor e munkát készen van, akkor egy testületnek kell lenni, mely az így alkotott munkálatokat átvizsgálja, és ha ezen törvényjavaslatok netalan ellentétben állanak a fennálló törvények- és intézményekkel vagy a kormány által megállapított reform törekvéseknek általánosan elismert czélpontjaival, akkor ezen ellentéteket kimutassa. Miután pedig ezen törvényjavaslatoknak en detail tárgyalására a minisiteriandós elfoglaltsága és gondjainál fogva teljesen képtelen, ez okból a minisiteriandós azon határozatban állapodott meg, hogy az igazságügyminisiterium keblében eddig szervezte volt codificationalis bizottság szélesebb alapon szerveztessék, illetőleg a többi szakminisiteriek képviselőikkel egészítsék ki e bizottságot azon czélból, hogy akkor, midőn bármely törvényjavaslat kerül tárgyalás alá, minden más minisiternek képviselője ott legyen, és az illető minisiterium saját alkotmányát védhesse és az illető minisiter a netáni ellentétekről figyelmeztesse. Tehát nem koordinált testülettől, hanem a minisiteriumnak teljesen subordinált testülettől van szó.

Ha netalan két minisiternek alkotása közl ellentét mutatkozik, ezt a minisiteriandós dönti el. Ez a dolog természetében van, ez a minisiterium solidaritásának eszméjéből folyik, ez eddig is így volt, és fenn kell maradnia jövőre is, mert különben nem volna minisiterium, hanem volának sokszor egymással harczban álló minisiteriek. (Helyeslés.)

És ez az oka, a miért Ghycoz Kálmán képv. társam indítványához a kormány a maga részéről nem járulhat. Ha itt önálló, független, koordinált testület alkotásáról volna szó, akkor minden tartózkodás nélkül elismerném, hogy az ily testületnek szervezését kell, hogy a törvényhozás maga vegye kezébe, de nem ily koordinált testülettől van szó, hanem csak arról, hogy azon codificationalis osztály, mely eddig az igazságügyminisiterium keblében létezett, szélesebb alapon szerveztessék és az egyes minisiteriumok képviselői által kiegészítessék. Ilyen ideiglenes és nem önálló testületnek szervezése, a kormány felfogása szerint, a végrehajtó hatalom teendőjéhez, nem pedig a törvényhozásnak hatásköréhez tartozik. (Ugy van!)

Egyébiránt azon kérdés, hogy a codificationalis alapszám 50,000 ft. az igazságügyminisiter vagy a minisiterelnök költségében szavaztassék-e meg, az rám nézve teljesen alárendelt kérdés; mert csak az igazságügyminisiternek adassanak meg azon segédeszközök, a melyek nélkül a legfontosabb és a legnevezetesebb hivatalának, t. i. a codificationalis megvalósulni nem bírna; akár hol, akár minő alakban adassanak meg azon se-

gédeszközök, az igazságügyminisiter azt teljes készséggel, köszönettel, hálával elfogadja. (Helyeslés.) Ez tehát alárendelt kérdés.

A mi pedig az összegnek kérdését illeti, kénytelen vagyok a kormány nevében kijelenteni, hogy 50 ezer ft. azon minimum, mely nélkül azon nagy feladatoknak, melyek éppen a folyó évben előttünk állnak, megvalósítani képesek nem vagyunk. Ennélfogva kérjük a t. képviselőházat, méltóztassék a tételt, úgy a mint azt a minisiterium javaslatba hozta, t. i. 50,000 ft. meg szavazni, és pedig feltételül, t. i. azon feltétel nélkül, hogy a codificationalis osztály szervezésének kérdése, itt előbb a házban tárgyalandó legyen. (Helyeslés.)

Meglehet, t. képviselőház, hogy idővel fog valamely ily testület létrejönni, akár államtanács, akár codificationalis tanács névezetű alatt; kettő iránt azonban én tisztában vagyok, 1-ször az iránt, hogy akármily néven neveztessek azon testület, oly államtanácsról egy testülettől, mely oly hatáskörrel bírna, mint a minő az 1848-ki törvény kijelölt, többé parlamentáris kormány mellett szó sem lehet. (Helyeslés.)

Másik, a mi iránt tisztában vagyok, az, hogy akárhöl, akármily név alatt alkalmaztassék azon testület, mielőtt az a törvényhozó testületben tanácskozási alá vétetnék, okvetlenül kell, hogy az eszme megérlelésére idő engedessék. (Helyeslés.)

Befejezhetném t. képv. ház, előadásomat, hogy ha nem hoztattak volna fel némely észrevételek, a melyekre mégis állásomnál fogva kell, hogy válaszoljak. (Helyeslés.)

Dietrich Ignacz képv. ur végig ment a codificationalis osztály működésén és éles kritika alá vonta a kormánynak majdnem minden egyes törvényjavaslatát.

Sem ideje, sem helye annak, hogy én a törvényjavaslatok bírálatába bocsátkozzam, annál kevésbé, mert nem arrogálhatok magamnak oly jogot, hogy oly törvényjavaslatokat vegyek bonczolás alá, melyeket én kezdeményeztem ugyan, de a ház kijavított, és a törvényhozó-testület magáévá tett. De vannak bizonyos észrevételeim, melyeket lehetetlen említés nélkül hagynom. (Halljuk!)

En kénytelen vagyok kijelenteni, hogy azon állítása, miszerint a budapesti ügyvéd-egylet, vagy azon jogsegylet, mely a házban a múlt évben ült először össze, hogy a minisiterium, különösen az igazságügyminisiteriumnak „creaturája” volna, ezen állítása — szerény kifejezéssel akarok élni — rágóság. (Ugy van! Ugy van!) Kénytelen vagyok ezt visszaautasítani éppen azon osztály érdekében, melyet a t. képviselő ur ezen állítása által mintegy depopularisálni akar. (Helyeslés.) Különb is képtelenség oly testület, mely 1500 tagot számlál, arról vádolni akarni, hogy a minisiter képes legyen azt megvesztegetni. (Ugy van!) Ezáltal az egész jogsegylet becsülete van megdávva, és én ezt komolyan, határozottan visszautasítom. (Élénk helyeslés a jobboldalon és a balközépen.)

Fájdalom, t. képviselő ház, hogy a minisiterium néha úgy áll, mint a gyermek a ládcézlal, akár felveszi, akár leteszi, egyformán sir. Majd arról vádolnak, hogy nem hozok be büntető törvénykönyvet, és midőn valamely codificationalis munkálatra pénzt kérnek, előállnak

TÁRCZA.

Könyvismertetés és még valami.

Geschichte des sächsischen Dorfes Grosspold in Siebenbürgen.

Aus urkundlichen Quellen verfasst von David Krasser. Hermannstadt, 1870. Druck von Josef Drotteff. Előszó I-IV. A mű maga 1-93. II.

A királyföldnek egyik kis törvényhatósága, a 3¹²⁴⁸/₄₀₀₀ mértföld területű Szerdahelyszék; van benne 12 község; főhely Szerdahely mezőváros, hol a szék gyűléseit tartja s hol tisztviselő szék; lakóinak száma az 1854—57 évi összeírás szerint 16,989, szász és oláh nemzetiségűek, egyik népes községe Nagy-Apold, melyben van 423 házzal, 606 lakóval, népessége a távollevőkkel 2036, ebből szász 1188, egyesült, nem egyesült oláh 786.

E község 1869-n olvasó- és gazdasági egyesületet alakított, három osztályzatú tagjai közül az első (a vagyonságosabbak) fizetnek évenként 1 a ft.ót, a II. osztálynak 50 krt., a III. osztálynak 25 krt.; az egyesület ezenkívül segélyt kap a község pénztárából, a mit a községi képviselő szavaz meg, továbbá ajándékozásokból; czélja kettős: 1) a közfelvilágosodás és nemesb időtöltés végett hirlapokat járát, jeles népkönyveket és iratokat szerez meg az által, hogy a Zwickaui egyesülethez tetszés szerinti évi díjzárattal járul; 2) másik czélja a gazdaság minden irányban emelése, e végre gazdasági lapokat s népszerű nyelven írt műveket hozat; értekezleteket tart, s kísérleteket tesz a gabona-, gyümölcs-, szőlő- és ve-

temény termesztésére, nemesítésére, viszonyaikhoz alkalmazható gazdasági eszközöket és gépeket szerez meg és próbál ki. A lapok és könyvek a község házában állnak; egy elnök és elnökhelyettes, pénztárnok, könyvtárnok, a ki egyszersmind jegyző és 8 egyesületi tag képezi a választottságot, mely az egyesület ügyeit intézi; működése kezdődik november 1-vel s tart márczius 1-ig; ez alatt hetenként két östve van felolvasás, egyik kiválóan gazdasági tárgyú; a választottság évenként legalább négyszer gyűlést, s az egyesület minden deczemberben közgyűlést tart. A mostani elnök ágostai hitű evangélikus lelkész Krasser, a jegyző Konner Frigyes. Az egyesület alap szabályai 9 s-ból állanak, megerősítette a belügyminisiterium 1869-ben. A község levéltára a lelkész és egyesületi elnök gondviselése alatt állván; az jónak látta az olvasó egyesület tagjait az elmúlt évi töltszaki gyűléseken mindenek előtt a község múltjával ismertetni meg, a felkes közlemények oly élénk részvétet költöttek, hogy a tagok az elnököt azoknak rendszeres összeállítására kérték fel s részükre könyomatását ígérték meg. „Igen — mondja a szerző az előszóban, — a község képviselői áldatták szükségét egy oly könyvnek, melyben minden községi tag házában bírja, kezéigében lássa azon községi és egyházi levéltári adatokat, melyeken ott-létők, birtoklások, jogaik, s jó és rossz napjaik történetei alapulnak, melyből lássák meg, minő változáson ment át birtokuk, mikor s mi okból hanyatlott alá, vagy indult fejlődésnek kebelökben a községi élet.” Így jött létre s nyomatott ki a nevezett község **Története** a legreggibb korszaktól kezdve a mai napig. Az ágostai hitvallású püspök 10, a brassai ágostai hitvallású pap 6, Nagy-Apold községe 10, az egyházközség 2, a község egyes tagjai közl

238-n ugyanannyi példányra fizettek elő, és így ma az erdélyi német irodalom egy becses monographiával, a szász életrealitás és tudománysszeretet egy hathatós bizonyítékkal többet bír. „Vajha — így végzi szerző előszavát — e könyvecskét kedvesen fogadnák azon hajlékokban, melyeknek tulajdonosai kívánságára kinyomatott! Vajha jó szívvel látott elbeszélője lenni a teli hosszú esteiken egy szász testvér-közönség történeli eseményeinek! S vajha a hazai történetkedvelők gyűjteményeiben is egy szerény kis hely jutna számára.” Ez a könyv genesise.

A kinek hazánk népe művelődése s tudományi fejlődésünk szívén fekszik, lehetetlen, hogy e szinte eseménynek mondható dolgon örömet ne érezzen. Hogy egy ugynevezett földművelőkből álló közönség az érettségnek azon fokán áll, hogy papja buzdítására szellemi és anyagi érdekei védelmére, a közjó gyarapítására, az ssociatio áldásos útján indulva, önállereiből egyesületet alkosson, s egy rövid év alatt munkásságának csak egyik terén oly üdvös eredményt tud felmutatni, minő az itt fennforgó könyv létrejöve, — ez oly jelenség, a mi becsületesre válik a népnek, tisztességet szerez az indítványozó s részben a végrehajtó lelkésznek, s kedves tudomásul, sőt követendő példa gyanánt kell szolgálnia a hazának!

Azonban hadd ismertessék némely mozzanatokat magából a könyvből.

Szerző legelőbb földrajzi leírását, egyházi beosztását adja ama vidéknek, melyben Nagy-Apold falu fekszik, melynek német neve Unterwald, Erdőhöl; az után e tájnak a szász betelepüléskori képi mutatja fel, úgy állítván azt elő, mint egy sivatag pusztát, melynek vidám képe volt a rómaiak alatt, midőn itt a XIII-ik Le-

gio Gemina tanyázott s építkezelt, melyet azonban a keletről jövő népvándorlás egészen megsemmisítve hagyott hátra, míg az 1192—96. körül erre vándorolt szász betelepülők azt elfoglalták, megmivelték, megépítették, annak nevet adták. „Igen — mond író lelkésze — a földet melyen itt őseink letelepedtek, s melyet örökségül utódaira hagytak, német keresztség, német szorgalom, művészet és hősi bátorság emelte ki a pusztaságból, ellenséges betörések ellen védte, s a miveltetés jelen való korszakába szerencsésen ájtattatta.”

Ezután szerző a falu megalapítása idejéről mondja el nézetét; az arany bulla már említi „Sebus” földjét, melynek közelében van Apold, egy 1288-ki oklevélben kifejezetten elől az odaváló pap, 1289-ben Arnold apoldi ispán van említve; 1309-ben a pápai dézmalfizető faluk közt Beneze mint Fel-Apold plébánusa fordul elő, 1317—20-ban plébánusa 40 márká ezüstöt fizetett; 1330-ban János nevű plébánusáról szól egy oklevél; 1354-ben Fel-Apold és Compa (én azt hiszem az oklevélben Tompa van!) János között már egy határegyenlenségi ügy foly le, melyben János felapoldi ispán közbenjárása következtében végtére nyertes a község lón, s az erről való pergamen levelet 1377-ben nyerte meg. Majd 1419-ben Pál nevű ispánja vagy bírája Zsigmond királylál is megerősítette ezen határigazgatási oklevelet, melyben nemcsak Fel-Apold, de az összes hét szász széknek százsainak hűségökért, a határoknak a törökök ellen védelmezéséért, s a király fényének és tekintetének az ő balszerencséje napjaiban való emeléséért köszönetet fejezte ki. Szerző itt is önérettetl teszt után azon megjegyzést, hogy a népnek, a király e magaslatló szavait hallva éreznie kell, hogy e föld az ő atyafi-hősiességének méltó díja!

és védelmére kelnek a létező magyar törvények. Úgy tett ma p. o. Dietrich Ignác képviselő ur, a ki azt mondta, hogy hiszen büntető törvénykönyvre talán szükség sem volna, mert a magyar törvények által úgy van gondoskodva a vagyon- és személybiztonságról, mint talán egész Európában gondoskodva nincs. (Derűtlenség) Szeretném most őt szemközt állítani Mátyus Arisztid képviselő úrral, a ki a múltkor kimutatta, hogy mennyire ellenkezik az alkotmányos fogalommal a királyi közvadász intézménye. (Helyeslés. Derűtlenség jobbfelől.) pedig azon intézményt törvény szanctionálta. Hivatkozhatnám pl. az 1715. 17-ik t. cz. a mely ezt mondja: „In reliquis vero pro diversitate nimirum causarum occurrentium, Iudice legali desulturum, ulterius etiam Regiae erit Autoritatis, Iudices, ad qualitates, et merita ejusmodi Causarum convenientes, delegare.“ Tehát törvényünk van arra, hogy minden kivételes esetre kivételes bíróságot alkotasson Ő Felsége és midőn ily állapotnak a minister véget akar vetni és büntető törvénykönyvet készült szerkeszteni, akkor azt mondják: minek büntető törvénykönyvről gondoskodni, mikor régi törvényeink sokkal jobban biztosítják az egyéni szabadságot és vagyoni biztonságot. (Derűtlenség és helyeslés jobbfelől.)

Ha nem hozok be törvényjavaslatokat, akkor mulasztással vádolnak; ha törvényjavaslatot teszek le a ház asztalára, akkor azzal vádolnak ott hátul. (Szóla a széló baloldal padjaira mutat.) hogy megtámadom a nemzet geniusát. (Derűtlenség és helyeslés jobb felől.) Miután pedig a múlt intézményei, a ház, oly korhatad, hogy azokat gyökeres átalakítás nélkül nem volnék képes javítani, iparkodtam körültekinteni Európa művelt nemzetivel, s azon intézményeket, melyek ott a személy- és vagyon, melyek a politikai szabadságot biztosítják és melyek e részben célszerűeknek bizonyultak, megkísérletem Magyarországra átültetni. Ha uraim eze, kísérletemmel a nemzet geniusát megtámadtam, akkor valóban kétségbe kell esnem az iránt, hogy a magyar nemzet geniusa oly különváló gonius, mely más mivelt nemzetek geniusától annyira eltér. (Helyes. helyes l.) Vége köv.

Az erdélyi pinceegylet Kolozsvárt.

(r-o.) Lapunk egyik közelebbi számban említettük, hogy a tanácsház nagy termében tartott előleges értekezleten megjelentek egyrésze az „erdélyi pinceegylet“ megalakultak kívánta tekinteni s az alapszabályok megerősítés végett fellerjesztését határozta emelte.

Mint előbbi közleményünkben is megjegyeztük, ezen értekezlet az alakító közgyűlés teendőibe bocsátkozott, midőn az alapszabályokat bővebben tárgyalta. Az által pedig, hogy az alapítók azokat idő előtt elfogadták, nem vették eléggé tekintetbe az országos érdeket, a városunktól távol eső börtmölöket.

Ezt állították az alapítók is, mert pár nap előtt elhatározták, hogy a szabálytervezet előbb szétküldik a vidékre, s midőn az kellőleg ismertetve lesz, részvényes közgyűlést hívnak egybe annak érdemleges megvitatására.

A szabályok már nyomtatásban megjelentek s szét vannak nagyrészt küldve. Szerkesztőségünknek is jutott azokból egy példány, s nem is fogunk késni, a közérdek tekintetéből mihamarabb ösmertetni.

Nagyon óhajtottuk volna, ha a helyes intézkedés a tanácsház termében tartott értekezlet határozata folytán történik, nemcsak azért, mert a többség akkor is ezen nézet mellett volt, hanem meg vagyunk győződve arról is, hogy a br. Komény nyilatkozata, ugyszintén a feltűnő sietség, mi némely alapító részéről nyilvánult, akkor nem egy társulni óhajtott eljött gondolkodóba.

Meglehet, épen abban rejlik oka annak is, hogy ma már a vidék más helyiségében is akarnak borkereskedő társulatokat létesíteni, így pld. M.-Vásárhelytől és Dicső-Szék-Mátonban. (Nagyon örülünk, ha a kereskedés minden ágába minél nagyobb forgalmat, élénkséget tapasztalunk, azon-

ban nem pártolhatjuk ezen kisebb borkereskedő társulatok létesítését, ha csak annak nem pusztán kereskedés a célja. De akkor is sokkal előnyösebb a szellemi és anyagi tökéletesség törekedni a cél felé, hogy t. i. az erdélyi boroknak külföld piacznai is kelendőséget szerezzenek. A borászati és szőlőszeti érdekek pedig határozottan azt kívánják, hogy egyesült erővel működ-jünk, mert meg lehet, s valószínű, hogy kis tökélettel dolgozva a nagy cél előtt fele-utjában meg kell állani, míg egyesített erővel bámulatra méltó eredményt idézhetni el.

A Kolozsvárt alakulandó „erdélyi pince-egylet“nek szép jövője van, a közérdek tekintetéből óhajtan-dó volna, ha a vidék legtávolabbi részeiről is erre fordul-nának a producensek.

Legújabb táviratok.

Versaillesi tudósítás szerint Vilmos császár 20-ikán Versaillesban nagy hadiszemlét tart, következő napon pedig a német csapatok Frigyes-Károly vezénylete alatt megkezdik a bevonulást Párisba, mely három napig tart. A bevonulásban résztvevő német katonák egy-egy éjet a párisi katonai laktáryákban töltenek.

Berlin, febr. 15. A Bismarck által kijelölt új határvonal azon ponton kezdődik, a hol Belgium, Luxemburg és Franciaország szögellik, — Németországba vonván az Alsó- és Felső-Rajná, majd az egész Mosel megyét, Meurthe megye egy harmadrészét, valamint Doubs és Voges megyék egyes részeit.

Lyon, febr. 15. A „Salut Public“ jelenti: Thiers és társai javaslatba hozták már a jövőbeli kormány névsorát és pedig: Thiers elnök, tárcza nélküli; Decazes herceg külügy; Dufaure belügy; Bartholomey oktatásügyi.

Bordeaux, febr. 14. A nemzeti gyűlés, az elnök megválasztása után, egy 3 tagból álló bizottságot nevezend ki Versailles részére. — Ezen bizottságnak Versaillesból leendő visszatérése után fogja tárgyalni a nemzeti gyűlés a békeszerződést, és ennek elfogadtatása esetére a Párisba áttelepedés végett elnapolándja magát.

Lyon, febr. 14. A vogesi hadsereg Chanzy parancsnoksága alatt áll Macon és Chalon közt. Pradier tábornokot a választási napon egy távsürgőny-rendelet következtében orleanistikus izgatások miatt Maconban elfogták; ezért nagy izgatottság uralg.

Bordeaux, febr. 14. Egy a kormányhoz intézett iratban Garibaldi azt kéri, hogy küldetése bevégeztnek tekintessék; ennélfogva lemondását, mint a vogesi hadsereg parancsnoka, be is adja. A kormány elfogadja lemondást, és köszönetet mond Garibaldinak az ország nevében, — sajnálatának kifejezése mellett. Franciaország nem felejtendő el, hogy Garibaldi gyermekeivel együtt, az ország és a köztársaság ügyének védelmére dicsően harcolt. — Favre tegnapi este a nemzeti gyűlés megbízása folytán Párisba utazott, hogy Bismarckkal a fegyverszünet meghosszabbítása felett értekezzen. Favre két nap múlva visszatér.

Bordeaux, febr. 14. A nemzeti gyűlésben ma 450 követ volt jelen. Cremieuxnak egy irata olvastatott fel, mely jelenti, hogy ő lemond állásáról. Az igazolások gyorsan eszközöltetnek.

Nagy-Szeben, 1871. febr. 13.

T. Szerkesztő ur! Engedjen tért e néhány sornak becses lapjában, annyival is inkább, mivel oly helyről írok, honnan tudtommal csak igen-igen ritkán inkább csak elvélve szoktak a magyar lapok tudósításokat hozni. Szép jelenség volt különféle pártoktól lakott városunkban b. Eötvös halála gyászhivének hallatára ugyszólva minden arcon látni az általános gyász és mély megindulást.

Február 11-én 10 órakor mutatott be a boldogult lelkeért az engedetlen áldozat a belvárosi plébánia templomában. Weber Adalbert esperesi-plébános ur valóban mindent elkövetett a szomorú ünnepélynek a nagy halotthoz méltó rendezésére. A dalárda gyönyörű

misét énekelt, valóban remekül, mi az ünnepély díszét hatalmasan emelte.

A templom hajóját díszes közönség töltö be, ott lehetett látni a közös hadsereg tisztí karát s a jelenleg N.-Szebenben tanulmányaikat folytató honvédiszketet, a hivatalokat, stb.

Hire jár, hogy a jogakadémiai s főgymnasiunai tanári kar is akar a nagy halott iránti kegyeletből egy emlékünnepet rendezni. Adandó alkalommal bátor lesznek bővebben is írni ez ünnepélyről.

O. F.

UJDONSÁGOK.

Előfizetési feltételek 1871-re:

11 hónapra 1871. febr. — dec. 9 ft. 20 kr. o. é.	
Félévre „ febr. — jul. 5 „ 50 „ „	
5 hónapra „ febr. — jun. 4 „ 60 „ „	
Évnyegyedre „ febr. — apr. 3 „ „ „	
2 hónapra „ febr. — máj. 2 „ „ „	
Egy órá „ február 1 „ „ „	

Az esti kiadás külön küldéseért a vidékre:

11 hónapra 1871. febr. — dec. 1 ft. 40 kr. o. é.	
Félévre „ febr. — jul. „ 80 „ „	
5 hónapra „ febr. — jun. „ 70 „ „	
Évnyegyedre „ febr. — apr. „ 40 „ „	
2 hónapra „ febr. — máj. „ 30 „ „	
Egy órá „ február „ 20 „ „	

A „Kol. Közl.“ szerkesztősége.

— A Deák-párt febr. 11-iki esti értekezlete igen zajosan folyt le; tanácskozás alatt a codificationalis költségek és az igazságügyministernek az urbéri viszonyokat rendező törvényjavaslata volt. Az elsőre nézve abban állapodott meg a párt, hogy az 50,000 forint az összes ministerium részére szavazza meg, — az említett t. javaslat feletti tanácskozási alatt Puszky Ferenc s még néhányan hevesen kikelt a minister ellen, ki kir szerint noha a párt élénken megjelenez, mit gr. Andrássy Deák F. és Ormos támogatása után is csak feltételesen vett vissza.

— A belügyminister a jelen ülésszak bevégeztével körutat teend az ország nagyrésztében, hogy a megyei administrtió ellen felmerült panaszok alaposágáról személyesen meggyőződjen, különös gondot fog fordítani az árvaügyekre is, melyek ezután a belügyministerium körébe fognak tartozni.

— Beust gróf állítólagos visszalépését és gróf Andrássy Gyula birodalmi kancellarrá leendő kinevezését a „Pester Corresp.“ határozottan megczáfolja.

→ Régióta nem emlékszünk, hogy Kolozsvárt oly népes és annyira élénk álarczos bál lett volna, mint a melyet jótékony célú nőegyletünk a mult csütörtökön rendezett. A redoute termei a szórószóró értelmében zsúfolásig megteltek; az álarczosok és álarczatlanok rendkívül nagy tömeggel valósággal úgy hullámozott ottan, mint egy száz meg százféle virággal dúsan behintett tenger, a rendszeres sétáról éjfélutánig szó sem lehetett, s szerencsésnek nevezhetle magát, ki fellátalhatta ösmertőit. A jó kedély, vigság általános volt, azonban, kiváltképp a nőmáskok közül nem egy volt feltűnően csinos és szelleműs. Különösen ama két, fekete, fehér csokrokkal díszített, valamint a fehér, fekete szalaggal ékített elegáns és kedély dominó számos fiatal kedélyt elbájolt. A gyermekekből összeállított tableau, ugyszintén a díszmenet, az első ügyes színházi festőnk Beczkői rendezte, különöleg sikerült.

— Korizmic László Vizakna városa országgyűlési képviselője az ottani reformált egyház községnek orgona vásárlásra 500 forintot ajándékozott.

— Ujonozás. A 33,645 emberből, kiket Magyarország az idén a közös hadsereghez állít, a gyalogságba 22,983, a lovasságba 3640, a tüzérségbe 2098, a m. k. államnépekhez 975 ember soroztatik be. A többi a mérnökari, utász-, egészségügyi csapatokhoz s a tengerészethez soroztatik be.

— A vasuti kocsik fűtése. A m. kir. államvasutaknál az I. II. III. osztályu kocsiknak a gépkazánból

vezetett gőzzel egy időben kilátásba helyezett fűtetése már annyira sikerült, hogy a Miskolczig közlekedő személyvonatoknál az egyes kocsiostályok f. hó 5-től az említett módon fűtethetnek. Az összes vonatok kocsiostályainak ezen új berendezés melletti fűtése csak is négy heti kísérleti időt veend még igénybe, mely idő alatt kiünend, vajjon ezen szerkezetnél a gyakorlatban még változtatások, s ha igen, mily nemiek eszközözendők.

— Az erd. muzeum részére 1871. január havában beküldött adományok jegyzéke. I. Könyvek: Az erd. kir. biztos hivatalától 75 drb. erdélyi nyomtatvány. — A Smithsonian Institutiontól Annual Report 1868. Washington 1869. — A bajor kir. tudom. akadémiától Sitzungsberichte 1870. II. Bd. 12 Heft. — A Verein zur Verbreitung naturwissenschaftlicher Kenntnisse in Wien-től, Schriften 9. 10. Bd. — Vambéry Ármintól, Uiguri-sche Sprachmonumente. Innsbruck. 1870. — Dr. Fischer Lajosától, Tanulmány az ügyvédség szervezéséről. Kolozsvár 1871. — Ferencz Józseftől és Kovács Antal-tól, Keresztény magvető 5 ik köt. és Channing művei I. köt. Kolozsvár 1871. — Czerny Antal könyvkötőtől 11 köt. könyv. — Brassai Sámuel-től The Athenaeum 1870. 2-ik félév, és „Natur“ cz. londoni folyóirat 1871-iki első féléve. — Stein Jánostól erd. naptár 1871-re. — N. N. -től Sz.-István népe a Sedani úton H és év n. 1871. II. Régiségek és érme: Ebner Sándortól m. n. Csánból 27 db. ezüst pénz egy ottani leletből. — Vásárlás 4 db. tal-lér. III. Természeti tárgyak: Janka Gerától 3 faj száritott növény Bánáthól és Oláhország szomszéd vidékéről. Közli Finály Henrik s. k. titkár.

— Ez egy sz. a humberg! Chicagóban egy férfi elmegy a paphoz egy nővel, hogy adja őket össze. A pap megteszi. Az esketési díj 5 font sterling. A vőle-gény átad egy 37 font sterlingre szóló pénziári utalványt, a pap pedig kiad belőle 32 font sterlinget. Kiderül, hogy az utalvány hamis, a férfi pedig már régen férje volt mennyasszonyának.

Nemzeti színház. Szombaton, február hó 18-án Mátrai Betegh Béla jutalmául: „A párisi szegények.“ Nagy francia dráma, 7 képen.

Közgazdaság.

Gazdasági akadályok a Rikán belől.

IL. Hogy a tagosítás nem léte a jövedelem szaporítás-nak nagy akadály, ezt minden jozanul gondolkozó gazda tudja. Hanem ezt — egyeseknek avagy tisztségnek — életbeléptetni nem áll hatalmában. Itt és ebben tehát be kell érünk a fohászodással: Tagosítás, jöjjön el a te országod!

Nézetem szerint, minden megye, szék, vagy vidék, életbe léptethetne egy, saját körülményekhez alkalmazott ideiglenes cselérendszert, ez által egyelőre nem is remélt forgó löket adna a birtokok oszálj kezibe. Valójában sajnos helyzet a jelenlegi: a cseléd elhagyja gazdáját a mikor neki tetszik. Ha részvégsége miatt 2—3 nap nem teheti szolgálatát; s e miatt a helyette felvett nap-számoknak adott napi bért fizetéséből kihozom; ha a marhák kinzásaért csak szóval meg feddem; ha a gondatlan-ága miatt elvesztett gazdasági eszközök árát meg-fizettetem; ha a szegődésébe igért ösz- és tavaszi ve-tését, nem az ő általa kiválasztott földbe vetem el, idő közbe is tovább áll.

Új évre megfogadja a gazda cselédjét, ad neki elő-pénzt ugynevezett foglalat; bizonyosság előtt szegőd-mény levél iratik; amaz ó év végén küldi vissza a con-ventiót és az előpénzt, ha távol való postán, ha falubeli — egy rokona által, s beáll más gazdához, ki naponként egy portió palinkával többet ígért; ezt a tréfát megteszi 2—3 gazdával is. Ebben a leg bosszantóbb, hogy az ó év utolsó hetében történjen, a gazda legnagyobb zavarba jön.

F. J.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről. Febr. 16-ról: 5% Metaliques 58.75. 5% Nemzeti kölcsön 67.90. 1860-diki államkölcsön 94.70. Bank-részvény 719. Hitelrészvények 251.80. London 123.85. Ezüst 121.50. Cs. k. arany 5.83. Napóleondór 9.91. Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79.25. Temesi 77. —. Erdélyi 75. —. Horv.-Slavon 83.25.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

IV. Bekü detett. (38) 4—* A delicat Revalescière du Barry minden nyavalyát meggyógyít, a mely a gyógyszereknek ellentáll; u. m. gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, m. rigy-, nyálhátya-, lé-legzési-, holiyag- és vesebajokat, gumót, vérhast, száraz nyavalyát, mellszorulást, köhögést, emésztéshiányt, szorulást, hideglázt, szédülést, vértolulást, fülzúgást, emely-gést, és hiánytást még teherben is, diabest, búskomor-ságot, soránykodást, oszizal, köszvényt, sárgalázt. — Kivonat 72,000 elismervényből gyógyulásokról, melyek minden gyógyszerrel dacoltak.

Elismervény sz. 58.471 Prun-tól (Mondovi mellett) 27. oct. 1869. Uram! Biztosíthatom önt, hogy a mióta a csodá-latos Revalescière du Barryt hasznalom, azaz 2 év óta, nem érzem többé aggkorom nehézségeit sem 84. évem súlyát. Lábszáraim ismét nyulának, látsám oly jó, hogy nincs szükségem szemüveg; gyomrom erős, mintha 30 éves volnék. Szóval, egészen megfijodottnak érzem ma-gam; hiszönökölök, gyonást hallgatok, betegetek látoga-tok, meglehetős hosszú utakat teszek gyalog, eszem tiszt-a, emlékem vilá os. Kérem e nyilatkozatomat nyilvános-sá tenni, úgy a hogy és hol önnek tetszik. Köteles szol-gátja Castelli Péter abbé, Bach. és Theol. és prunetói plébános, Mondovi kerület. Táplálóból levén a húsnál, a Revalescière felnőttek-nél és gyermekek-nél 50-szer behozza árát gyógyszerek-ke szemben, 1/2 fontos bádóg szelencékben 1 fnt. 50 kr. 1 f. 2 fnt. 50 kr. 2 f. 4 fnt. 50 kr. 5 f. 10 fnt. —. Revalescière csokoláde poralak- és tablákban: 12 csészére 1 fnt. 50 kr. 24 csészére 2 fnt. 50 kr. 48 csészére 4 fnt. 50 kr.

2—6 A Németség sz. 58.471 Prun-tól (Mondovi mellett) 27. oct. 1869. Uram! Biztosíthatom önt, hogy a mióta a csodá-latos Revalescière du Barryt hasznalom, azaz 2 év óta, nem érzem többé aggkorom nehézségeit sem 84. évem súlyát. Lábszáraim ismét nyulának, látsám oly jó, hogy nincs szükségem szemüveg; gyomrom erős, mintha 30 éves volnék. Szóval, egészen megfijodottnak érzem ma-gam; hiszönökölök, gyonást hallgatok, betegetek látoga-tok, meglehetős hosszú utakat teszek gyalog, eszem tiszt-a, emlékem vilá os. Kérem e nyilatkozatomat nyilvános-sá tenni, úgy a hogy és hol önnek tetszik. Köteles szol-gátja Castelli Péter abbé, Bach. és Theol. és prunetói plébános, Mondovi kerület. Táplálóból levén a húsnál, a Revalescière felnőttek-nél és gyermekek-nél 50-szer behozza árát gyógyszerek-ke szemben, 1/2 fontos bádóg szelencékben 1 fnt. 50 kr. 1 f. 2 fnt. 50 kr. 2 f. 4 fnt. 50 kr. 5 f. 10 fnt. —. Revalescière csokoláde poralak- és tablákban: 12 csészére 1 fnt. 50 kr. 24 csészére 2 fnt. 50 kr. 48 csészére 4 fnt. 50 kr.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallischgasse 8, és Wilhelm Ferencz, Faulak József fűszerkereskedésében, Pesten Toroknál, Linzben Hasel-magernél, Prágában Fürst J.-nél, Brünben Edw. F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógyszerárán bel-mo-nostoruca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József úrnál küi monostoruca 134 szám, bel-mo-nostoruca 175 sz. és fölér 2 szám a zaloginteztetnél, valamint minden városban jó gyógyszereszeknél és fű-szerkeres-edőknél; a bécsi ház ezen feljül mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét m.illet.

(13) MICHEL BACH JÓZSEF legelső és legjobb hírű, buzellen ház- és szoba-árnyékszék, Zuhany-szoba-készlet-gyára Bécsben ajánlja a fennebbi tárgyak legnagyobb raktárát (házi-árnyékszék 40, szoba-árnyékszék 10 frtól feljebb, horganybetétek 5 fr.) aránylag legolcsóbb árakban. Megren-delések azonnal pontosan eszközöltetnek és igazítások gyorsan teljesítetnek. Árjegyzékek és mintarajzok megküldetnek. Gyár IV. kerület, Grosse Neugasse 38 sz. Főraktár Istvánér, Domherrenhof 5 sz.

Nyavalyatorésben (Fallsucht) szenvedőket levél általi úton gyógyít a nehezkór valódi orvosa Dr. Killisch O. Berlinben, jelenleg Louisenstrasse Nr. 45. Eddigél 100-nál több nyavalyatorést gyógyított meg. 113—156

Nyavalyatorés gyógyítható! Utasítás, a nyavalyatorés gyökeres gyógyítására rövid időn, egy nem orvosi általános egészségi szer által. Kiadja Juante Ferencz Antal, gyártulajdonos, több rendjé és érem tulajdonosa sat. Warendorfbán, Westfaliában, a mely egyszerűs mind számos, részint hivatalosan tanusított, illetőleg esküvel bizonyított tanusítványi és haláliratot tartalmaz szerencsésen meggyógyultaktól mint az öt világrész-ből, s bérmentes egyenes megrendelésre a kiadótól ingyen és bérmentesen megküldetik. 3—4 (44)

2—6 (37) CSÚZ VÁSZON csúz, köszvény (idegrángatás), orbáncz, mindennemű kéz- lábörccs, kü-nösen ingórs, fejszú, dagadt részek, marjulások, old nyilalás e len, mint első gyorán és bizonyosan gyógyító szer bizonyos sikerrel használható. Nyalábokban használható utasítással 1 fnt 5 kr kétszeresen erősebb nehezebb bajok len 2 fnt. 10 kr. o. é. valamint a híres párisi általános ragacs minden kigondolható seb, fagydaganat és

tyükszem ellen. Egy téglya ára használati utasítással 35 újkr. Valódi minőségben kapható: Kolozsvárt: Wolf János és Engel József úrak gyógyszerárakban. Szebenben: Schneider J. F. úr díszárú kereskedésben. Brassóban: Fabik úr gyógyszerárában. Mellósagos Szilvassy Miklós-nának Torda mellett aranyos-Pőjában 400 holdnyi birtoka folyó évi április 24-től kezdve több évekre hasznonbérbe kiadó, értekezhetni alólirtuál, utolsó posta Maros-Ludas Keresztes Áron, Halréven. 1—3 (55)